

Sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji społecznych projektu programu pn. „Wojewódzki program ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030”

Szczegółowe zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w trakcie konsultacji społecznych prowadzonych na podstawie zapisów art. 6 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r., poz. 225).				
Lp.	Treść informacji (uwagi)	Zgłaszający	Data zgłoszenia	Odniesienie się i sposób wykorzystania uwagi, wyjaśnienie
1.	<p><u>Dot. WSTĘP</u> str. 6</p> <p>Dane GUS są danymi bardzo wprowadzającymi w błąd. Są to dane bazujące tylko na danych przekazywanych przez PZP a nie bazujące na danych PLW czy Zakładu Pszczelnictwa w Puławach. W 2020 roku w Polsce było około 1750 tys rodzin pszczelich i około 60 tys pszczelarzy według danych KOWR.</p>	<p>Piotr Krawczyk, Regionalny Związek Pszczelarzy w Częstochowie</p>	<p>28.01.2023</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Główny Urząd Statystyczny (GUS) to jeden z urzędów administracji rządowej odpowiedzialny za zbieranie i udostępnianie informacji. Jego misją jest dostarczenie i zapewnienie wiarygodnych, rzetelnych i niezależnych informacji statystycznych. Nie ma zatem podstaw do podważania wiarygodności tych danych. W tekście powoływano się zarówno na dane GUS, jak i dane PLW, czy dane Zakładu Pszczelnictwa w Puławach. We wstępie na str. 6 wskazano dane pochodzące z GUS wraz z podaniem źródła. Nie jest zadaniem autorów tekstu rozstrzygnięcie, które źródło jest bardziej lub mniej wiarygodne. Jeżeli dane z GUSu są w opinii pszczelarzy niezgodne z prawdą powinni zgłosić to do GUSu.</p>
2.	<p><u>Dot. Znaczenie pszczół w ekosystemach</u></p> <p>Jeżeli główną rośliną uprawną zapylaną przez pszczoły na naszym terenie jest rzepak to należałoby wskazać wzrost plonów dzięki zapyłaniu na rzepaku.</p>	<p>Piotr Krawczyk, Regionalny Związek Pszczelarzy w Częstochowie</p>	<p>28.01.2023</p>	<p>Informacja została zawarta w rozdz. 2. <i>Znaczenie pszczół w ekosystemach</i></p> <p>„W zapyłaniu rzepaku (<i>Brassica napus</i>), gryki (<i>Fagopyrum esculentum</i>) i truskawki (<i>Fragaria × ananassa</i> (Duchesne ex</p>

				Weston) Duchesne ex Rozier) wyraźnie dominują pszczoły miodne, które poprawiają ich jakość i plon (Bartomeus i wsp., 2014).
3.	<p>Dot. Współczesne zagrożenia dla pszczół Str. 75</p> <p>W leczeniu pszczół nie wolno stosować antybiotyków!!!!</p> <p>W leczeniu Zgnilca amerykańskiego można stosować antybiotyki, które jednak nie wpływają na zarodniki.</p>	<p>Piotr Krawczyk, Regionalny Związek Pszczelarzy w Częstochowie</p>	<p>28.01.2023</p>	<p>W tekście wskazano, że antybiotyki obecnie nie są stosowane w leczeniu Zgnilca amerykańskiego pszczół. Fragment ten zostanie przereklamowany w celu wyeliminowania wątpliwości:</p> <p>„W leczeniu Zgnilca amerykańskiego stosowano antybiotyki. Jednakże, ze względu na brak wpływu tych leków na zarodniki <i>P. larvae</i>, pojawienie się szczepów <i>P. larvae</i> opornych na stosowane antybiotyki oraz kumulowanie się tych leków w miodzie, co stanowi zagrożenie dla zdrowia konsumentów, zakazano ich stosowania na terenie Unii Europejskiej (Rozporządzenie (UE) 2019/6 w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych i uchylające dyrektywę 2001/82/WE).”</p> <p>ZAMIAST:</p> <p>„W leczeniu Zgnilca amerykańskiego można stosować antybiotyki, które jednak nie wpływają na zarodniki <i>P. larvae</i>. Jednakże ich stosowanie zostało ograniczone ze względu na pojawienie się szczepów <i>P. larvae</i> opornych na stosowane antybiotyki oraz kumulowanie się tych leków w miodzie, co stanowi zagrożenie dla zdrowia konsumentów.”</p>

				Do spisu literatury zostanie dodana pozycja: Rozporządzenie (UE) 2019/6 w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych i uchylające dyrektywę 2001/82/WE
4.	Dot. Charakterystyka pszczelarstwa w województwie Regionalny Związek Pszczelarzy w Częstochowie jest trzecim co do wielkości związkiem pszczelarskim na terenie województwa śląskiego . W ramach RZP w Częstochowie funkcjonuje 1250 pszczelarzy z około 25 000 rodzin pszczelich stan na wiosnę 2022 roku.	Piotr Krawczyk, Regionalny Związek Pszczelarzy w Częstochowie	28.01.2023	26 sierpnia 2022 r. została wystosowana prośba do wszystkich związków i stowarzyszeń pszczelarskich działających na terenie województwa śląskiego o udzielenie informacji dot. liczby pszczelarzy, liczby rodzin pszczelich, struktury wiekowej, liczby szkoleń, w której uczestniczą pszczelarze, itd. Ponowną prośbę skierowano wraz z zaproszeniem na warsztaty 12 września 2022 r. oraz w trakcie warsztatów, które odbyły się 29 września 2022 r. W rozdz. 4.1.1. <i>Organizacje pszczelarskie na terenie województwa</i> zamieszczono informacje, które uzyskano. Dziękujemy za przekazanie danych w trakcie konsultacji społecznych. Zostaną one uwzględnione w niniejszym rozdziale: „Związkiem, który zrzesza największą liczbę pszczelarzy jest Śląski Związek Pszczelarzy w Katowicach. Do tego związku przynależy aż 31% wszystkich pszczelarzy województwa śląskiego, pod których opieką znajduje się aż 43% wszystkich rodzin pszczelich zarejestrowanych w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii. Drugim co do wielkości związkiem jest Beskidzki Związek Pszczelarzy „Bartnik” w Bielsku-Białej, który zrzesza 25,5% wszystkich pszczelarzy województwa śląskiego i 16,5% wszystkich rodzin pszczelich województwa. Regionalny Związek

				<p>Pszczelarzy w Częstochowie jest trzecim co do wielkości związkiem pszczelarskim na terenie województwa śląskiego. Zrzesza on 14,2% wszystkich pszczelarzy zarejestrowanych na terenie województwa, a pod ich opieką pozostaje 23,2% wszystkich rodzin pszczelich zarejestrowanych w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii. Pozostałe związki i stowarzyszenia mają charakter lokalny”</p> <p>ZAMIAST:</p> <p>Związkiem, który zrzesza największą liczbę pszczelarzy jest Śląski Związek Pszczelarzy w Katowicach. Do tego związku przynależy aż 31% wszystkich pszczelarzy województwa śląskiego, pod których opieką znajduje się aż 43% wszystkich rodzin pszczelich zarejestrowanych w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii. Drugim co do wielkości związkiem jest Beskidzki Związek Pszczelarzy „Bartnik” w Bielsku-Białej, który zrzesza 25,5% wszystkich pszczelarzy województwa śląskiego i 16,5% wszystkich rodzin pszczelich województwa. Pozostałe związki i stowarzyszenia mają charakter lokalny.”</p> <p>Zaktualizowana zostanie także grafika dotycząca związków i stowarzyszeń pszczelarskich zamieszczona w tym rozdziale.</p>
5.	<p>Dot. Charakterystyka pszczelarstwa w województwie</p> <p>Dostęp do programów wsparcia w ramach KPWP mieli wszyscy pszczelarze a ograniczenie co najmniej dziesięciu rodzin pszczelich dotyczyło działania zakup</p>	<p>Piotr Krawczyk, Regionalny Związek Pszczelarzy w Częstochowie</p>	<p>28.01.2023</p>	<p>W celu ograniczenia niejasności dodany zostanie fragment precyzujący do jakiego dofinansowania mają prawo pszczelarze spełniający konkretne wymogi określone w Krajowym Programie Wsparcia Produktów Pszczelich na lata 2020-2022,</p>

	<p>sprzętu i gospodarki wędrowniej o czym jest mowa w dalszej części opracowania.</p> <p>Pszczelarze zrzeszeni w kołach pszczelarskich mogą ubiegać się o dotacje z Unii Europejskiej realizowane w ramach Krajowego Programu Wsparcia Produktów Pszczelich na lata 2020-2022, który funkcjonuje zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 17 grudnia 2013 r. Program skierowany jest do pasiek liczących, co najmniej 10 rodzin pszczelich, mających nadany numer ewidencyjny przez Powiatowego Lekarza Weterynarii oraz posiadających zezwolenie na sprzedaż bezpośrednią lub rolniczy handel detaliczny (RHD). Łącznie w woj. śląskim 1370 pasiek uprawnionych jest do skorzystania z w/w dotacji, co w przeliczeniu na całkowitą liczbę pszczelarzy stanowi zaledwie 15,58.</p>			<p>który funkcjonuje zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 17 grudnia 2013 r.</p> <p>Dodany zostanie fragment: „Jedynie tacy pszczelarze mogą ubiegać się o dofinansowanie do zakupu sprzętu pszczelarskiego. Pozostali pszczelarze mogą skorzystać z tego programu jedynie w zakresie szkoleń, zakupu leków do zwalczania <i>V. destructor</i> po niższej cenie, częściowej refundacji zakupu matek pszczelich, odkładów i pakietów.”</p>
6.	<p>Dot. grafiki na str. 83</p> <p>Nieumieszczenie Regionalnego Związku Pszczelarzy w Częstochowie w grafice wprowadza duże zakłamanie w materiałach. Regionalny Związek Pszczelarzy w Częstochowie jest trzecim co do wielkości związkiem pszczelarskim na terenie województwa śląskiego . W ramach RZP w Częstochowie funkcjonuje 1250 pszczelarzy z około 25 000 rodzin pszczelich stan na wiosnę 2022 roku.</p>	<p>Piotr Krawczyk, Regionalny Związek Pszczelarzy w Częstochowie</p>	<p>28.01.2023</p>	<p>26 sierpnia 2022 r. została wystosowana prośba do wszystkich związków i stowarzyszeń pszczelarskich działających na terenie województwa śląskiego o udzielenie informacji dot. liczby pszczelarzy, liczby rodzin pszczelich, struktury wiekowej, liczby szkoleń, w której uczestniczą pszczelarze, itd. Ponowną prośbę skierowano wraz z zaproszeniem na warsztaty 12 września 2022 r. oraz w trakcie warsztatów, które odbyły się 29 września 2022 r. W rozdz. 4.1.1. <i>Organizacje pszczelarskie na terenie województwa</i> zamieszczono te informacje, które otrzymano. Dziękujemy</p>

				<p>za przekazanie danych w trakcie konsultacji społecznych.</p> <p>Grafika dotyczącą związków i stowarzyszeń pszczelarskich zamieszczona w tym rozdziale zostanie zaktualizowana.</p>
7.	<p>Dot. str. 95</p> <p>Regionalny Związek Pszczelarzy organizuje kilka imprez cyklicznych promujących pszczelarstwo i produkty pszczele. Święto miodu w Kośmidrach Święto miodu w Choroni Święto Pszczoły w Kłomnicach Pielgrzymka Pszczelarzy na Jasną Górę Konferencja Pszczelarska na Jasnej Górze Dużym wydarzeniem są też Dożynki Jasnogórskie gdzie dużą część zajmują stoiska z miodem.</p>	<p>Piotr Krawczyk, Regionalny Związek Pszczelarzy w Częstochowie</p>	<p>28.01.2023</p>	<p>Uwaga dotyczy rozdz. 4.2 <i>Mocne strony pszczelarstwa - Promowanie lokalnych produktów</i> .</p> <p>Celem tego fragmentu tekstu było wskazanie przykładowych świąt i wydarzeń o tematyce pszczelarskiej, a nie wskazanie wszystkich odbywających się na terenie województwa. Stąd też pojawiają się tam nazwy świąt organizowane w różnych częściach województwa (zarówno w subregionie północnym, centralnym czy południowym).</p>
8.	<p>Dot. 4.3. Słabe strony pszczelarstwa</p> <p>Rozdrobnienie jest mocną stroną pszczelarstwa i jest dobre dla środowiska gdyż pozwala na dobre zabezpieczenie w zapylaczy i daje bioróżnorodność i nie powoduje przepszczenia.</p>	<p>Piotr Krawczyk, Regionalny Związek Pszczelarzy w Częstochowie</p>	<p>28.01.2023</p>	<p>W trakcie warsztatów konsultacyjnych dot. kształtu <i>Wojewódzkiego programu ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i>, które odbyły się 29 września 2022 r. na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach to sami pszczelarze wskazywali, że posiadanie niewielkiej liczby rodzin pszczelich (mniej niż 10 pni) ogranicza możliwości korzystania z dofinansowania do zakupu sprzętu, a w niektórych stowarzyszeniach czy związkach pszczelarskich ogranicza także możliwość korzystania z dofinansowania do zakupu matek pszczelich czy leków .Tym samym zniechęca to do rejestrowania pasieki w Inspektoracie Weterynarii oraz zrzeszanie się w związkach czy stowarzyszeniach pszczelarskich.</p>

				<p>W konsekwencji na terenie województwa znajdują się pasieki niezarejestrowane, które pozostają poza kontrolą Inspektoratów Weterynarii (np. w przypadku wystąpienia Zgnilca amerykańskiego pszczoł), bez dostępu do tańszych leków wykorzystywanych do zwalczania <i>Varroa destructor</i> (co może skutkować brakiem leczenia lub stosowaniem leków niedozwolonych w UE), z rzadszą wymianą matek pszczelich (ze względu na brak dofinansowania do nowych matek), bez dostępu do merytorycznej wiedzy na temat hodowli pszczoł przekazywanej w trakcie szkoleń organizowanych przez organizacje pszczelarskie. Takie pasieki stają się tzw. gorącymi punktami – źródłem pasożytów i patogenów, które będą rozprzestrzeniać się na inne rejestrowane pasieki. Ponadto brak realnego obrazu stopnia napszczelenia danego obszaru. Rozdrobnienie pszczelarstwa nie zawsze będzie oznaczało korzyść dla innych zapylaczy. Wszystko zależy od bioróżnorodności poszczególnych obszarów – ich bogactwa gatunkowego (ilościowo i jakościowo).</p> <p>W celu uzasadnienia uznania rozdrobnienia pszczelarstwa jako słabej strony zmodyfikowany zostanie fragment rozdz. 4.3. Słabe strony pszczelarstwa – Rozdrobnienie pszczelarstwa, poprzez dodanie fragmentów dotyczących warsztatów konsultacyjnych z pszczelarzami z województwa śląskiego.</p>
--	--	--	--	--

				<p>„Aż 62,1% wszystkich pasiek znajdujących się na terenie województwa to pasieki bardzo małe, do 10 rodzin pszczelich.</p> <p>W trakcie warsztatów konsultacyjnych dot. kształtu <i>Wojewódzkiego programu ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i>, które zorganizowano 29 września 2022 r. na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach zaproszeni pszczelarze hodujący pszczoły na terenie województwa wskazywali, że jest to słaba strona pszczelarstwa w województwie śląskim.[...].</p> <p>Jak podkreślali sami pszczelarze w trakcie warsztatów konsultacyjnych ograniczenie w korzystaniu z dofinansowania doposażenia pasieki zniechęca do jej rejestrowania w Inspektoracie Weterynarii oraz zrzeszanie się w związkach czy stowarzyszeniach pszczelarskich.</p> <p>W konsekwencji na terenie województwa znajdują się pasieki niezarejestrowane, które pozostają poza kontrolą Inspektoratów Weterynarii, bez dostępu do tańszych leków wykorzystywanych do zwalczania <i>V. destructor</i> (co może skutkować brakiem leczenia lub stosowaniem leków niedozwolonych w UE), z rzadszą wymianą matek pszczelich (ze względu na brak dofinansowania do nowych matek), bez dostępu do merytorycznej wiedzy na temat hodowli pszczół przekazywanej w trakcie szkoleń organizowanych przez organizacje pszczelarskie. Takie pasieki stają się tzw. gorącymi punktami – źródłem pasożytów i patogenów, które będą rozprzestrzeniać się na inne rejestrowane pasieki. Ponadto brak realnego obrazu stopnia napszczenia danego obszaru.”</p>
--	--	--	--	---

				<p>ZAMIAST: Aż 62,1% wszystkich pasiek znajdujących się na terenie województwa to pasieki bardzo małe, do 10 rodzin pszczelich [...].</p>
9.	<p>Dot. Str. 129</p> <p>Zrobienie jednego wojewódzkiego święta nie przyniosłoby większej promocji produktów pszczelich. Należy się skupić na wsparciu inicjatyw, które już funkcjonują i je rozwijać</p>	<p>Piotr Krawczyk, Regionalny Związek Pszczelarzy w Częstochowie</p>	<p>28.01.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>"Także stworzenie możliwości dofinansowania organizacji lokalnych świąt i festiwali miodu wybranych w wyniku konkursów organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego mogłoby zwiększyć różnorodność oferowanych form atrakcji dla odwiedzających, a tym samym pozytywnie wpłynąć na promocję pasiek i lokalnych produktów".</p> <p>ZAMIAST: "Ze względu na duże rozdrobnienie oferty świąt i festiwali miodu, w tym duże zróżnicowanie oferowanych form atrakcji dla odwiedzających stworzenie jednego wojewódzkiego święta miodu zgodnie z wysokimi standardami jakościowymi oferowanych atrakcji byłoby dobrze widziane. Święto to przede wszystkim skupiałoby się na dwóch aspektach – promocji pasiek i produktów lokalnych oraz zajęć edukacyjnych dotyczących znaczenia pszczół, właściwościach produktów pszczelich, itd."</p> <p>„P23.W ramach konkursów organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego możliwość dofinansowania lokalnych</p>

				<p>impres i świąt promujących pszczelarstwo na terenie województwa.”</p> <p>ZAMIAST „P23. Stworzenie i dofinansowanie cyklicznego wydarzenia organizowanego co roku w innej gminie województwa – Wojewódzkiego Święta Pszczół/Miodu o charakterze promującym pszczelarstwo i produkty pszczele. Wydarzeniu będą towarzyszyć zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży, wykłady o właściwościach zdrowotnych produktów pszczelich dla dorosłych, sprzedaż regionalnych produktów pszczelich.”</p>
10.	<p>Dot. rozdz. 4.5. Zagrożenia str. 113- 118</p> <p>Potrzeba szkoleń zarówno dla młodych (wiekowo jak i stażowo) pszczelarzy</p> <p>W w/w rozdziale zawarte są wszystkie aspekty nowoczesnego pszczelarstwa, które powinni poznać zarówno pszczelarze, którzy rozpoczynają przygodę z pszczołami, jak również ci z wieloletnim doświadczeniem.</p> <p>Zmieniające się warunki środowiskowe, zagrożenia chorobami jak również nieznaną biologii pszczoły miodnej i warunków jakie powinny być spełnione przy zakładaniu pasieki przez nowych pszczelarzy doprowadza do nieprawidłowej opieki nad pszczołami a w konsekwencji do utraty rodzin. Biorąc udział w wielu szkoleniach i konferencjach pszczelarskich miałam okazję potwierdzić spostrzeżenie, że dużo pszczelarzy potrzebuje informacji na temat obecnego prowadzenia pasieki. Prawidłowego stosowania leczenia pszczoł. Uważam, że umożliwienie dostępu</p>	<p>Leokadia Gospodorz Rejonowe Stowarzyszenie Pszczelarzy z siedzibą w Ornontowicach</p>	<p>14.02.2023</p>	<p>W trakcie warsztatów konsultacyjnych dot. <i>Wojewódzkiego programu ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i>, które odbyły się 29 września 2022 r. na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach młodzi pszczelarze zgłaszali potrzebę wsparcia merytorycznego w postaci szkoleń dedykowanych specjalnie dla nich (rozdz. 4.7 <i>Wyzwania</i>). Uwagi te uwzględniono przy tworzeniu wizji rozwoju pszczelarstwa w województwie śląskim. Stąd też w ramach celu C2. Poprawa warunków sanitarnych w pasiekach. Ograniczenie strat zimowych jest kierunek działania: K7. Podnoszenie wiedzy pszczelarzy w zakresie chorób pszczoł i ich leczenia, ze szczególnym uwzględnieniem młodych pszczelarzy; oraz przedsięwzięcie:</p>

	do wiedzy i tworzenie szkół lub kursów o nowoczesnej gospodarce pasiecznej, walce z chorobami i możliwością uzyskania różnego rodzaju pomocy, zachęci do zapisywania się do związków i kół, gdzie mogą uzyskać pomoc ze strony doświadczonych pszczelarzy w prawidłowym prowadzeniu pasieki jak również informacje na temat dostępności dokształcania się w pszczelarstwie.			P10. Dofinansowanie stworzenia programu mentoringowego dla młodych pszczelarzy w związkach i stowarzyszeniach pszczelarskich na terenie województwa.
11.	Dot. Rozdz. 3. Współczesne zagrożenia dla pszczół – Wybrane choroby i pasożyty – Warroza Proponuję stworzyć lokalnie leczenie rodzin pszczelich w jednym terminie, jednym środkiem. Dzięki wykonywaniu zabiegu w jednym terminie, jednym środkiem wpłynie efektywniej na zwalczanie roztoczy varroa. Zapobiegnie rabunkom i przenoszeniem roztoczy varroa pomiędzy sąsiednimi pasiekami.	Dominik Niemczyk PGL LP Nadleśnictwo Wisła	17.02.2023	<i>Wojewódzki program ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> nie ma na celu tworzenia nowych regulacji prawnych, a wsparcie pszczelarzy i działanie na rzecz poprawy kondycji rodzin pszczelich w województwie śląskim. Uwaga na temat wykonywania zabiegów leczniczych jest bardzo słuszna. Jednakże niemożliwa do zrealizowania bez wprowadzenia regulacji prawnych. Istotnym aspektem jest także dowolność w wyborze stosowanych leków – tzw. twardej chemii lub np. kwasów organicznych. Jeśli takowe rozwiązanie mogłoby być stosowane to jedynie na poziomie kół pszczelarskich. W Programie, w ramach celu C2. Poprawa warunków sanitarnych w pasiekach. Ograniczenie strat zimowych, zaplanowano szkolenia dotyczące zabiegów leczniczych stosowanych przeciwko <i>Varroa destructor</i> , a także skutecznego zarządzania opornością tego pasożyta na stosowane leki.
12.	Dot. Str. 129. Ostatni akapit dot. rozdrobnienia oferty świąt i festiwali miodu Organizacja wojewódzkiego Świąta Miodu oraz organizacja lokalnych Świąt pszczelarskich w poszczególnych regionach/powiatach, w tym	Piotr Biernat BESKIDZKI ZWIĄZEK PSZCZELARZY „BARTNIK”	20.02.2023	Ze względu na liczne uwagi dotyczące dofinansowania lokalnych świąt pszczelarskich zapis dotyczący powstania jednego Wojewódzkiego Świąta Miodu został zmieniony:

	<p>możliwość uzyskania dofinansowania na organizację przedsięwzięć z budżetu Województwa Śląskiego</p>		<p>"Także stworzenie możliwości dofinansowania organizacji lokalnych świąt i festiwali miodu wybranych w wyniku konkursów organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego mogłoby zwiększyć różnorodność oferowanych form atrakcji dla odwiedzających, a tym samym pozytywnie wpłynąć na promocję pasiek i lokalnych produktów".</p> <p>ZAMIAST:</p> <p>"Ze względu na duże rozdrobnienie oferty świąt i festiwali miodu, w tym duże zróżnicowanie oferowanych form atrakcji dla odwiedzających stworzenie jednego wojewódzkiego święta miodu zgodnie z wysokimi standardami jakościowymi oferowanych atrakcji byłoby dobrze widziane. Święto to przede wszystkim skupiałoby się na dwóch aspektach – promocji pasiek i produktów lokalnych oraz zajęć edukacyjnych dotyczących znaczenia pszczół, właściwościach produktów pszczelich, itd."</p> <p>„P23.W ramach konkursów organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego możliwość dofinansowania lokalnych imprez i świąt promujących pszczelarstwo na terenie województwa.”</p> <p>ZAMIAST</p> <p>„P23. Stworzenie i dofinansowanie cyklicznego wydarzenia organizowanego co roku w innej gminie województwa – Wojewódzkiego Święta Pszczół/Miodu o charakterze promującym pszczelarstwo i produkty pszczele. Wydarzeniu będą towarzyszyć zajęcia edukacyjne dla dzieci</p>
--	--	--	---

			<p>i młodzieży, wykłady o właściwościach zdrowotnych produktów pszczelich dla dorosłych, sprzedaż regionalnych produktów pszczelich.”</p> <p>Ponadto, do akapitu w rozdz. 4.2 Mocne strony pszczelarstwa - Promowanie lokalnych produktów dopisane zostanie Święto Miodu w powiecie żywieckim oraz nazwy organizowanych konkursów: „W ramach promowania pszczelarstwa i produktów pszczelich na terenie województwa organizowany jest szereg wydarzeń, m.in.: Dzień Miodu w skansenie w Chorzowie, Śląskie dni miodu w Pszczynie, Święto miodu w Wiśle, Święto Miodu w powiecie żywieckim, Ogólnopolska Pielgrzymka Pszczelarzy na Jasną Górę i Pszczelarska Konferencja Jasnogórska. Wydarzeniom tym towarzyszą prelekcje, wykłady, targi (np. Targi pszczelarskie na Krajowej Wystawie Rolniczej w Częstochowie, towarzyszące Dożynkom Jasnogórskim), zajęcia dla dzieci o tematyce pszczelarskiej czy konkursy ("Pasięka Roku", "Miód z Ziemi Żywieckiej", na pszczelarskie stoisko wystawiennicze w ramach Święta Miodu w powiecie żywieckim).”</p> <p>ZAMIAST:</p> <p>„W ramach promowania pszczelarstwa i produktów pszczelich na terenie województwa organizowany jest szereg wydarzeń, m.in.: Dzień Miodu w skansenie w Chorzowie, Śląskie dni miodu w Pszczynie, Święto miodu w Wiśle, Ogólnopolska Pielgrzymka Pszczelarzy na Jasną Górę i Pszczelarska Konferencja Jasnogórska. Wydarzeniom tym</p>
--	--	--	--

				towarzyszą prelekcje, wykłady, zajęcia dla dzieci o tematyce pszczelarstwa czy konkursy.”
13.	<p>Dot. Wstęp str.1. akapit 3. „Mimo lokalnych inicjatyw, na przykład pszczelarzy z Żywiecczyzny”</p> <p>Strategia Pszczelarstwa Powiatu Żywieckiego na lata 2021-2027 opracowana metodą partnerską, została przyjęta przez Zarząd Powiatu w Żywcu uchwałą nr 713/20/VI z dn. 30.12.2020 r.</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. We Wstępie zostanie dopisana prawidłowa, pełna nazwa <i>Strategii Pszczelarstwa Powiatu Żywieckiego na lata 2021-2027 opracowanej metodą partnerską, przyjętej przez Zarząd Powiatu w Żywcu uchwałą nr 713/20/VI z dn. 30.12.2020 r.</i></p> <p>W spisie literatury wykorzystanej do opracowania <i>Wojewódzkiego programu ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> zostanie zamieszczona przedmiotowa pozycja.</p>
14.	<p>Dot. rozdz. 4.1.1 Organizacje pszczelarstwa na terenie województwa</p> <p>Prosimy o dopisanie do organizacji pszczelarstwa działających na terenie województwa stowarzyszenia pn. „Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności”</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie zostanie wpisane jako jedna z organizacji zrzeszających pszczelarzy z województwa śląskiego.</p>
15.	<p>Dot. Rozdz. 4.2 Mocne strony pszczelarstwa - Lokalne inicjatywy i programy, str. 87</p> <p>„Dorobkiem projektu „Pszczoły w Lesie” jest m.in. opracowanie szeregu zaleceń do zasad i instrukcji regulujących prowadzenie gospodarki leśnej w Lasach Państwowych mających na celu ochronę owadów zapylających, oraz takie kształtowanie środowiska leśnego aby na powrót stało się ono miejscem bytowania pszczół i innych owadów zapylających a także stwarzało szansę na przetrwanie wielu ich gatunków. Zalecenia te już pod koniec 2019 r. decyzją Dyrektora Generalnego LP zostały skierowane do</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Przedmiotowy rozdział dotyczy obecnej sytuacji baz pokarmowych na terenie województwa śląskiego, a jego skonstruowanie opierało się na analizie krajobrazu województwa z wykorzystaniem bazy danych CORINE Land Cover 2016. O istotnej roli Lasów Państwowych we wspieraniu owadów zapylających i poprawie baz pokarmowych wspomniano w rozdz. 4.4. Szanse – wzrost arealu roślin miododajnych. W tym przereklamowanym fragmencie „Wojewódzkiego programu</p>

	<p>stosowania w praktyce we wszystkich nadleśnictwach. W oparciu o zgromadzone informacje i wypracowane wnioski powstała pod redakcją prof. Krystyny Czekońskiej i dr Kazimierza Szabli monografia pt. „Ochrona owadów zapylających w ekosystemach leśnych”.</p> <p>Cyt. z materiałów pokonferencyjnych z konferencji „Las jako źródło pszczelego pokarmu” z wykładu wygłoszonego przez dr iż. Kazimierza Szablę pn. Informacja o ogólnopolskim Programie „Pszczoły w Lesie 2018-2019” Las jako źródło pszczelego pokarmu – z czego wynika potrzeba ochrony owadów zapylających.</p>		<p>ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030” wspomniano także o Programie ochrony owadów zapylających w ekosystemach leśnych oraz zarządzeniu nr 115 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 grudnia 2022 r.:</p> <p>„Istotną szansą poprawy bazy pokarmowej dla pszczół, ale także innych owadów zapylających jest zarządzenie nr 115 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie zatwierdzenia do stosowania i użytku służbowego "Programu ochrony owadów zapylających w ekosystemach leśnych, ze szczególnym ukierunkowaniem pszczołowatych, realizowanego na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe". W ramach programu zalecane jest m.in. zakładanie kwietnych ogrodów i łąk (między innymi przy osadach leśnych), budowanie hoteli dla dzikich zapylaczy czy ochrona ich naturalnych siedlisk (Czekońska i Szabla, 2020; Zarządzenie nr 115 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych).</p> <p>Do spisu literatury dodano pozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czekońska K., Szabla K., 2020. Ochrona owadów zapylających w ekosystemach leśnych. Wydawnictwo Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Kraków, str. 202. <p>Zarządzenie nr 115 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie zatwierdzenia "Programu ochrony owadów zapylających w ekosystemach leśnych, ze szczególnym ukierunkowaniem</p>
--	--	--	--

				pszczołowatych, realizowanego na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe".
16.	<p>Dot. Rozdz. 4.2 Mocne strony pszczelarstwa - Lokalne inicjatywy i programy, str. 91</p> <p>Do działań edukacyjnych na terenie województwa należy dopisać Pszczelarskie Centrum Edukacji Ekologicznej przy Domu Wiejskim w Kocierzu Rychwałdzkim prowadzone przez Stowarzyszenie Beskidzkie Trutnie.</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Centrum Edukacji Ekologicznej przy Domu Wiejskim w Kocierzu Rychwałdzkim zostanie wymienione jako przykład takiego centrum edukacji w województwie śląskim:</p> <p>„Przykładami takich przedsięwzięć mogą być: konkurs „Śląskie dla pszczół”, czy projekty edukacyjne finansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, a realizowane przez ośrodki edukacji ekologicznej (np. Pszczelarskie Centrum Edukacji Ekologicznej przy Domu Wiejskim w Kocierzu Rychwałdzkim), organizacje pozarządowe (np. Żywiecczyzna Miodowa Kraina – zadanie realizowane przez Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie) czy związki i koła pszczelarskie.”</p> <p>ZAMIAST:</p> <p>„Przykładami takich przedsięwzięć mogą być: konkurs „Śląskie dla pszczół”, czy projekty edukacyjne finansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, a realizowane przez ośrodki edukacji ekologicznej, organizacje pozarządowe czy związki i koła pszczelarskie.”</p>

17.	<p>Dot. Rozdz. 4.2 Mocne strony pszczelarstwa - Promowanie lokalnych produktów, str. 91, akapit dot. „promowania pszczelarstwa i produktów pszczelich (...)”</p> <p>Należy dopisać Święto Miodu w powiecie żywieckim</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Do akapitu zostanie dopisane Święto Miodu w powiecie żywieckim oraz nazwy organizowanych konkursów:</p> <p>„W ramach promowania pszczelarstwa i produktów pszczelich na terenie województwa organizowany jest szereg wydarzeń, m.in.: Dzień Miodu w skansenie w Chorzowie, Śląskie dni miodu w Pszczynie, Święto miodu w Wiśle, Święto Miodu w powiecie żywieckim, Ogólnopolska Pielgrzymka Pszczelarzy na Jasną Górę i Pszczelarska Konferencja Jasnogórska. Wydarzeniom tym towarzyszą prelekcje, wykłady, targi (np. Targi pszczelarskie na Krajowej Wystawie Rolniczej w Częstochowie, towarzyszące Dożynkom Jasnogórskim), zajęcia dla dzieci o tematyce pszczelarskiej czy konkursy ("Pasieka Roku", "Miód z Ziemi Żywieckiej", na pszczelarskie stoisko wystawiennicze w ramach Święto Miodu w powiecie żywieckim).”</p> <p>ZAMIAST:</p> <p>„W ramach promowania pszczelarstwa i produktów pszczelich na terenie województwa organizowany jest szereg wydarzeń, m.in.: Dzień Miodu w skansenie w Chorzowie, Śląskie dni miodu w Pszczynie, Święto miodu w Wiśle, Ogólnopolska Pielgrzymka Pszczelarzy na Jasną Górę i Pszczelarska Konferencja</p>

				Jasnogórska. Wydarzeniom tym towarzyszą prelekcje, wykłady, zajęcia dla dzieci o tematyce pszczelarskiej czy konkursy.”
18.	<p>Dot. rozdz. 4.2 Mocne strony pszczelarstwa – Zaplecze naukowe, str. 93</p> <p>Proszę o zmianę zapisu „Ponadto na terenie województwa prowadzony jest kwalifikowany kurs zawodowy pszczelarza przez Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących w Żywcu Moszczenicy. Kurs nadaje absolwentowi uprawnienia rolnicze, zgodne z wymogami Ministerstwa Rolnictwa oraz ARiMR.”</p> <p>na zapis</p> <p>„Ponadto na terenie województwa prowadzony jest kwalifikowany kurs zawodowy pszczelarza przez Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. Józefa Piłsudskiego w Żywcu. Kurs nadaje absolwentowi uprawnienia rolnicze zgodne z wymogami Ministerstwa Rolnictwa.”</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	20.02.2023	<p>Uwaga uwzględniona. Zapis zostanie zmieniony zgodnie z sugestią:</p> <p>„Ponadto na terenie województwa prowadzony jest kwalifikowany kurs zawodowy pszczelarza przez Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących im. Józefa Piłsudskiego w Żywcu. Kurs nadaje absolwentowi uprawnienia rolnicze zgodne z wymogami Ministerstwa Rolnictwa.”</p> <p>ZAMIAST:</p> <p>„Ponadto na terenie województwa prowadzony jest kwalifikowany kurs zawodowy pszczelarza przez Zespół Szkół Agrotechnicznych i Ogólnokształcących w Żywcu Moszczenicy. Kurs nadaje absolwentowi uprawnienia rolnicze, zgodne z wymogami Ministerstwa Rolnictwa oraz ARiMR.”</p>
19.	<p>Dot. str. 105</p> <p>Proponuje się dopisanie działania w tabelach 7 i 8. w odniesieniu do zjawiska przepszczenia na terenie województwa śląskiego.</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich</p>	20.02.2023	<p>Przepszczenie jest zjawiskiem negatywnym i idealnie byłoby, gdyby można mu było przeciwdziałać. Jednakże, <i>Wojewódzki program ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> nie ma na celu tworzenia nowych regulacji</p>

<p>Kwestia związana z przepszczeleniem na terenie województwa jest ważnym aspektem, ponieważ ma wpływ na lokalne szybsze wyczerpywanie bazy pożytkowej i szybsze przenoszenie chorób rodziny pszczelej. Proponujemy rozważenie wprowadzenia zakazu lub obostrzeń związanych z wwozem pasiek wędrownych spoza województwa. Niekontrolowany wóz prowadzi do zwiększenia zjawiska przepszczelenia, a ponadto brak możliwości skontrolowania zdrowotności rodzin pszczelich wwożonych na teren województwa. Z uwagi najwyższego stopnia przepszczelenia ssubregionu południowego województwa, proponujemy też rozważenie w kwestii nadzoru nad wwozem rodzin pszczelich na poszczególne powiaty/subregiony w województwie.</p>	<p>i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>prawnych, a wsparcie pszczelarzy i działanie na rzecz poprawy kondycji rodzin pszczelich w województwie śląskim. W rozdz. 4.7 Wyzwania – Ograniczenie przepszczelenia wskazano, że niemożliwym jest uzyskanie optymalnego wskaźnika napszczelenia wskazanego przez naukowców w Narodowej Strategii Ochrony Owadów Zapyłających (3 rodziny na każdy 1 km²; Zych i wsp., 2020), ponieważ wymagałoby to likwidacji lub przeniesienia części pasiek np. do innego powiatu czy nawet subregionu województwa. Spotkałoby się to z silnym sprzeciwem środowiska pszczelarskiego. Działanie to nie byłoby możliwe bez odpowiednich aktów prawnych. Stąd też raczej konieczne jest edukowanie pszczelarzy o konieczności rozsądnego lokowania nowych pasiek. W celu wspomoczenia wyboru lokalizacji pasiek konieczne jest powstanie mapy poglądowej ze wskazaniem przybliżonej lokalizacji pasiek w gminach. Działania te uwzględniono w rozdz. 5. Wizja rozwoju pszczelarstwa, cel 2 – C2. Poprawa warunków sanitarnych w pasiekach. Ograniczenie strat zimowych i przedsięwzięciach: P8. Dofinansowanie szkoleń dotyczących higieny w pasiece. P9. Dofinansowanie szkolenia dla pszczelarzy w zakresie stosowania substancji czynnych w zwalczaniu pasożyta <i>Varroa destructor</i>. P10. Dofinansowanie stworzenia programu mentoringowego dla młodych pszczelarzy w związkach i stowarzyszeniach pszczelarskich na terenie województwa.</p>
--	--	--

				<p>P13. Stworzenie wirtualnej mapy z ogólnym poglądem na rozmieszczenie pasiek w gminach województwa celem racjonalnego napszczenia poszczególnych gmin.</p>
20.	<p>Dot. str. 109-110 oraz 129</p> <p>Należy dopisać działanie pn. „Żywiecczyzna Miodowa Kraina” realizowane przez Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności.</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Działanie „Żywiecczyzna Miodowa Kraina” zostanie wpisane jako przykład lokalnej inicjatywy promującej pszczelarstwo i produkty pszczele w rozdz. 4.2 Mocne strony pszczelarstwa - Lokalne inicjatywy i programy:</p> <p>„Na terenie województwa wdrażane są również projekty edukacyjne ukierunkowane na ochronę pszczół i innych owadów zapylających, roślin miododajnych oraz promowanie pszczelarstwa. Przykładami takich przedsięwzięć mogą być: konkurs „Śląskie dla pszczół”, czy projekty edukacyjne finansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, a realizowane przez ośrodki edukacji ekologicznej (np. Pszczelarskie Centrum Edukacji Ekologicznej przy Domu Wiejskim w Kocierzu Rychwałdzkim), Lasy Państwowe (np. Gospodarstwo Pszczelarskie przy Szkółce Leśnej Wyrchczadeczka w Jaworzynce w Nadleśnictwa Wiśla), organizacje pozarządowe (np. Żywiecczyzna Miodowa Kraina – zadanie realizowane przez Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju</p>

				<p>Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie) czy związki i koła pszczelarskie.”</p> <p>ZAMIAST:</p> <p>„Na terenie województwa wdrażane są również projekty edukacyjne ukierunkowane na ochronę pszczół i innych owadów zapylających, roślin miododajnych oraz promowanie pszczelarstwa. Przykładami takich przedsięwzięć mogą być: konkurs „Śląskie dla pszczół”, czy projekty edukacyjne finansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, a realizowane przez ośrodki edukacji ekologicznej, organizacje pozarządowe czy związki i koła pszczelarskie.”</p>
21.	<p>Dot. str. 114</p> <p>Należy dopisać w dziale „Uboga baza pokarmowa”</p> <p>„Zaleceniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w 2019 r. skierowano do Nadleśnictw o wdrożenie opracowanej pod redakcją naukową prof. Krystyny Czekońskiej i dr. Kazimierza Szabli monografii pn. Ochrona owadów zapylających w ekosystemach leśnych.”</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Zapis dotyczący wdrożenia zaleceń ochrony owadów zapylających, w tym pszczół w ekosystemach leśnych (Czekońska i Szabla, 2020) zostanie umieszczony w rozdz. 4.4. Szanse – wzrost areалу roślin miododajnych:</p> <p>„Istotną szansą poprawy bazy pokarmowej dla pszczół, ale także innych owadów zapylających jest zarządzenie nr 115 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie zatwierdzenia do stosowania i użytku służbowego "Programu ochrony owadów zapylających w ekosystemach leśnych, ze szczególnym ukierunkowaniem</p>

				<p>pszczołowatych, realizowanego na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe". W ramach programu zalecane jest m.in. zakładanie kwietnych ogrodów i łąk (między innymi przy osadach leśnych), budowanie hoteli dla dzikich zapylaczy czy ochrona ich naturalnych siedlisk (Czekońska i Szabla, 2020; Zarządzenie nr 115 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych).</p> <p>Do spisu literatury zostaną dodane pozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czekońska K., Szabla K., 2020. Ochrona owadów zapylających w ekosystemach leśnych. Wydawnictwo Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Kraków, str. 202. Zarządzenie nr 115 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie zatwierdzenia "Programu ochrony owadów zapylających w ekosystemach leśnych, ze szczególnym ukierunkowaniem pszczołowatych, realizowanego na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe".
22.	<p>Dot. str. 129</p> <p>Certyfikat „Śląskie smaki” oraz certyfikat „Odpowiedzialnego pszczelarza”.</p> <p>Słaba promocja przedsięwzięć, brak informacji na temat możliwości uzyskania certyfikatów oraz brak dostępności regulaminu uzyskania certyfikatów.</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Certyfikat „Śląskie smaki” powstał z inicjatywy Śląskiej Organizacji Turystycznej w 2012 roku. Jest jednym z pierwszych szlaków kulinarnych w Polsce. Na stronie slaskiesmaki.pl można przeczytać regulamin przyznawania certyfikatu. Stąd też wymieniono ten certyfikat jako jeden ze sposobów promocji produktów pszczelich z własnych pasiek.</p>

			<p>W przypadku certyfikatu „Odpowiedzialnego pszczelarza” zmodyfikowana zostanie treść fragmentów programu w taki sposób, aby stworzyć możliwość utworzenia takiego certyfikatu.</p> <p>„Należy także rozważyć możliwość wprowadzenia certyfikatu „Odpowiedzialnego pszczelarza”, który będzie można zdobyć w trakcie corocznego konkursu. Taki certyfikat byłby dobrym sposobem na promocję pasieki.”</p> <p>ZAMIAST „Dobrym sposobem na promocję pasieki będzie także zdobycie certyfikatu „Odpowiedzialnego pszczelarza” w corocznym konkursie organizowanym przez władze województwa śląskiego.”</p> <p>Rozdz. 5. Wizja rozwoju pszczelarstwa P26. Rozważenie stworzenia certyfikatu „Odpowiedzialnego pszczelarza” [...]</p> <p>ZAMIAST P26. Stworzenie certyfikatu [...].</p> <p>Regulamin jego przyznawania, a także powoływania kapituły konkursowej byłyby ustalane w przypadku podjęcia decyzji o jego stworzeniu. Wskazano jedynie, że kapituła konkursowa składałaby się „z naukowców instytucji naukowych województwa, służb weterynaryjnych, przedstawicieli związków pszczelarskich”. Nagroda przyznawana byłaby dla pszczelarza, który „prowadzi swoją pasiekę w sposób odpowiedzialny,</p>
--	--	--	---

				z poszanowaniem zdrowia pszczół i środowiska naturalnego”.
23.	<p>Dot. str. 129. Ostatni akapit dot. rozdrobnienia oferty świąt i festiwali miodu</p> <p>Organizacja wojewódzkiego Święta Miodu oraz organizacja lokalnych Świąt pszczelarskich w poszczególnych regionach/powiatach, w tym możliwość uzyskania dofinansowania na organizację przedsięwzięć z budżetu Województwa Śląskiego</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Ze względu na liczne uwagi dotyczące dofinansowania lokalnych świąt pszczelarskich zapis dotyczący powstania jednego Wojewódzkiego Święta Miodu został zmieniony:</p> <p>"Także stworzenie możliwości dofinansowania organizacji lokalnych świąt i festiwali miodu wybranych w wyniku konkursów organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego mogłoby zwiększyć różnorodność oferowanych form atrakcji dla odwiedzających, a tym samym pozytywnie wpłynąć na promocję pasiek i lokalnych produktów".</p> <p>ZAMIAST: "Ze względu na duże rozdrobnienie oferty świąt i festiwali miodu, w tym duże zróżnicowanie oferowanych form atrakcji dla odwiedzających stworzenie jednego wojewódzkiego święta miodu zgodnie z wysokimi standardami jakościowymi oferowanych atrakcji byłoby dobrze widziane. Święto to przede wszystkim skupiałoby się na dwóch aspektach –</p>

				<p>promocji pasiek i produktów lokalnych oraz zajęć edukacyjnych dotyczących znaczenie pszczół, właściwościach produktów pszczelich, itd."</p> <p>„P23.W ramach konkursów organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego możliwość dofinansowania lokalnych imprez i świąt promujących pszczelarstwo na terenie województwa.”</p> <p>ZAMIAST</p> <p>„P23. Stworzenie i dofinansowanie cyklicznego wydarzenia organizowanego co roku w innej gminie województwa – Wojewódzkiego Święta Pszczół/Miodu o charakterze promującym pszczelarstwo i produkty pszczele. Wydarzeniu będą towarzyszyć zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży, wykłady o właściwościach zdrowotnych produktów pszczelich dla dorosłych, sprzedaż regionalnych produktów pszczelich.”</p>
24.	<p>Dot. str. 131. tabela 7. Cel Szczegółowy C2.</p> <p>Dopisanie kolejnego punktu w tabeli w kolumnie pn. Kierunki działań tj. Dezynfekcja uli oraz sprzętu pszczelarskiego jako uzupełnienie punktu K6.</p> <p>Dezynfekcja uli oraz sprzętu pszczelarskiego jest istotną kwestią w przypadku ochrony rodziny pszczelej, zachowania jej zdrowia oraz dobrej kondycji, co ma niewątpliwy wpływ na jakość pozyskiwanych produktów pszczelich. Proponujemy wpisanie zagadnienia dot. dezynfekcji do tabeli oraz rozważenie możliwości dofinansowania dezynfekcji uli oraz sprzętu pszczelarskiego dla pszczelarzy.</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Do celu C2. zostanie dodany kierunek działań:</p> <p>K6. Wsparcie pszczelarzy w zabiegach dezynfekcji uli i sprzętu pszczelarskiego.</p> <p>oraz przedsięwzięcie:</p> <p>P8. Dofinansowanie do zakupu produktów i sprzętu wykorzystywanego do dezynfekcji uli i sprzętu pszczelarskiego.</p>

	Wysokość dofinansowania byłaby uzależniona od ilości posiadanych rodzin.			
25.	<p>Dot. str. 131. tabela 7. Cel Szczegółowy C2.</p> <p>Uszczegółowienie przedsięwzięć dla K3-K5.</p> <p>Problem wynikający z fałszowania wosku stearyną jest dość powszechny i stanowi spory problem. Przytoczone sposoby rozwiązań w pkt P5-P7. mogą być zbyt kosztowne do realizacji, a związku z czym nieosiągalne. Proponujemy dofinansowania do zakupu węzy ze sprawdzonych źródeł, oraz wypłatę dofinansowania na podstawie ilości posiadanych rodzin i imiennej faktury na zakup.</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>W trakcie warsztatów konsultacyjnych dotyczących kształtu <i>Wojewódzkiego programu ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i>, które zorganizowano 29 września 2022 r. na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach został poruszony temat zbyt dużych kosztów związanych z celem C2. Poprawa warunków sanitarnych w pasiekach. Ograniczenie strat zimowych i przedsięwzięć:</p> <p>P5. Sfinansowanie wymiany wosku na wężę bez dodatków (stearyny, parafiny, łaju, itd.)</p> <p>P6. Stworzenie zamkniętego systemu wymiany wosku na terenie województwa: odbiór wosku od pszczelarzy, badania odebranej próby wosku, wyrób węzy</p>

				<p>i rozdysponowywanie węzy pomiędzy Koła i Związki Pszczelarskie.</p> <p>Jak wskazano w trakcie warsztatów te przedsięwzięcia powinny być realizowane w porozumieniu ze środowiskiem naukowym, a źródłem finansowania programy łączące współpracę gospodarki z nauką. Takimi programami zajmuje się Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR), które dysponuje funduszami, które mogłyby pokryć koszty tych przedsięwzięć.</p> <p>Wymiana węzy nie rozwiąże problemu. Taką wymianę należałoby powtarzać rok do roku. Wydaje się zatem, że w perspektywie długoterminowej stworzenie zamkniętego obiegu węzy na terenie województwa będzie mniej kosztowne.</p>
26.	<p>Dot. str. 131. tabela 7. Cel Szczegółowy C2.</p> <p>Przedsięwzięcie P.11 Należy dopisać Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	20.02.2023	<p>Uwaga uwzględniona. Treść przedsięwzięcia nr 11 zostanie zredagowana:</p> <p>„P11. Stworzenie ciała doradczego składającego się z naukowców z instytucji naukowych województwa, służb weterynaryjnych, pracowników Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego oraz pszczelarzy-praktyków, którego celem byłoby tworzenie planów zarządzania opornością <i>V. destructor</i> w pasiekach (z możliwością wykonywania testów weryfikujących obecność oporności w pasiekach).”</p> <p>ZAMIAST</p> <p>„P11. Stworzenie ciała doradczego składającego się z naukowców z instytucji</p>

				naukowych województwa, służb weterynaryjnych oraz pszczelarzy-praktyków, którego celem byłoby tworzenie planów zarządzania opornością <i>V. destructor</i> w pasiekach (z możliwością wykonywania testów weryfikujących obecność oporności w pasiekach).”
27.	<p>Dot. str. 132. tabela 7. Cel Szczegółowy C3.</p> <p>Kierunek działań K10. Promowanie nasadzeń rodzimych gatunków roślin miododajnych</p> <p>Proponujemy uszczegółowienie zapisu dot. kierunku działań K10 w kolumnie „Przedsięwzięcia” dot. zasiewu i nasadzeń rodzimych roślin miododajnych, z wyłączeniem nasadzeń na siedliskach chronionych, rzadkich i cennych przyrodniczo i w pobliżu dróg. Niewątpliwą cenną bazę pożytkową stanowią pożytki poza obszarami w pobliżu dróg.</p> <p>Ponadto proponujemy również aby o dofinansowanie mogły się ubiegać koła, Stowarzyszenia i Związki z terenu Województwa Śląskiego, a pozyskane sadzonki, nasiona rozdysponowywać pomiędzy pszczelarzami oraz lokalnymi mieszkańcami co wpłynie na realne ubogacenie bazy pożytkowej w regionach województwa. Pozyskanymi sadzonkami, nasionami mogłyby być obsiewane tereny na obszarze wiejskim, pola uprawne, odłogi, obszary przy m.in. przy przedszkolach, szkołach, kościołach, bibliotekach, urzędach.</p> <p>Proponujemy również nawiązanie współpracy z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie w zakresie nasadzeń drzew i krzewów miododajnych.</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Zmieniona zostanie treść przedsięwzięcia P16, „P16. Dofinansowanie do zasiewu i nasadzeń rodzimych roślin miododajnych, z wyłączeniem nasadzeń na siedliskach chronionych, rzadkich i cennych przyrodniczo i w pobliżu dróg.” ZAMIAST: „P16. Dofinansowanie do zasiewu i nasadzeń rodzimych roślin miododajnych, z wyłączeniem nasadzeń na siedliskach chronionych, rzadkich i cennych przyrodniczo”.</p> <p>Zasady dofinansowania do zasiewu i nasadzeń rodzimych roślin miododajnych w ramach ogłoszonych konkursów będą ustalane przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego.</p> <p>Wojewódzki program ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030 dotyczy działań podjętych na poziomie województwa.</p>

28.	<p>Dot. str. 132. tabela 7. Cel Szczegółowy C4. pkt. K14</p> <p>„Poszerzanie wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców województwa o produktach pszczelich, w tym ich właściwościach prozdrowotnych” proponujemy dopisać „i kulinarnych”.</p> <p>Proponujemy organizację konkursów kulinarnych (np. w połączeniu z regionalnymi Świętami pszczelarskimi) w oparciu o wykorzystanie produktów pszczelich.</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Kierunek K14 zostanie zmodyfikowany: K14. Poszerzanie wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców województwa o produktach pszczelich, w tym ich właściwościach prozdrowotnych i kulinarnych.</p> <p>ZAMIAST: K14. Poszerzanie wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców województwa o produktach pszczelich, w tym ich właściwościach prozdrowotnych.</p>

29.	<p>Dot. str. 132. tabela 7. Cel Szczegółowy C4. Pkt K14</p> <p>Proponujemy rozważenie dopisania możliwości tworzenia nowych i rozwoju istniejących skansenów i zbiorów zabytkowego uli i sprzętu pszczelarskiego w tym uli figuralnych, kłód bartnych, itp.</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Zaproponowane działania nie są bezpośrednio związane z celem Wojewódzkiego programu ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030, a mianowicie wsparciem rozwoju pszczelarstwa i poprawą warunków sanitarnych w pasiekach.</p>
30.	<p>Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie</p> <p>Należy ująć w dokumencie Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie, m.in. na stronie 109-110</p>	<p>Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Akapit z rozdz. 4.4 Szanse – Wzrost zainteresowania pszczelarstwem i pszczołami zostanie zmodyfikowany „[...] Ciągłą ofertę szkoleniową zapewnia także Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie z oddziałami w Mikołowie i Bielsku-Białej</p>

		i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie		oraz funkcjonujące we wszystkich powiatach ziemskich Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego. Dzięki szkoleniom, warsztatom i zajęciom edukacyjnym prowadzonym przez personel naukowy i wykwalifikowanych pracowników, pszczelarze mogą zwiększać swoje kompetencje i pogłębiać wiedzę.” ZAMIAST: „[...] Dzięki szkoleniom, warsztatom i zajęciom edukacyjnym prowadzonym przez personel naukowy, pszczelarze mogą zwiększać swoje kompetencje i pogłębiać wiedzę.”
31.	Organizacja regionalnych świąt pszczelarskich Proponujemy aby za organizację świąt, konkursów, przedsięwzięć na obszarze powiatów, były Stowarzyszenia, koła pszczelarskie, natomiast na szczeblu subregionu poszczególne Związki Pszczelarskie, Stowarzyszenia	Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie	20.02.2023	Kompetencje i działania na poziomie powiatów czy subregionów są regulowane przez zapisy regulaminów poszczególnych stowarzyszeń i związków pszczelarskich. Zadaniem <i>Wojewódzkiego programu ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> nie jest tworzenie nowych aktów prawnych, a wspieranie pszczelarstwa i dobrostanu pszczół na terenie województwa. Program nie może także ingerować w wewnętrzne akty prawne stowarzyszeń i związków.
32.	Zmiany w przepisach Zwrócenie uwagi i podjęcie skutecznej próby zmiany przepisów możliwości sprzedaży produktów pszczelich przez pszczelarzy tj. świece z wosku, miody z dodatkami owoców, orzechów, nasion, miodów pitnych, apiinhalacje (domki do uloterapii) itp.	Paweł Zuziak, Czesław Malinka Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich	20.02.2023	Zadaniem <i>Wojewódzkiego programu ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> nie jest tworzenie nowych aktów prawnych, a wspieranie pszczelarstwa i dobrostanu pszczół na terenie województwa.

	<p>Ponadto proponuje się również dopisanie polegających na organizacji działań edukacyjnych w ww. zakresie.</p>	<p>i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie</p>		<p>Zaproponowane zmiany w przepisach dotyczą prawa na poziomie krajowym, a propozycje zmian prawnych powinny zostać sformułowane przez związki i stowarzyszenia pszczelarskie, a następnie przesłane do odpowiedniego ministerstwa.</p> <p>W ramach celu C4. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej pszczelarstwa, pszczół i ich ochrony planowany jest kierunek działań K14. Poszerzanie wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców województwa o produktach pszczelich, w tym ich właściwościach prozdrowotnych oraz przedsięwzięcie P20. Dofinansowanie zajęć edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców województwa prowadzonych przez związki i stowarzyszenia pszczelarskie oraz inne instytucje zajmujące się edukacją przyrodniczą na terenie województwa. W zależności od wieku osób uczestniczących w takich warsztatach poruszane będą zagadnienia związane m.in. z apiterapią.</p>
<p>33.</p>	<p>Dot. Promowanie lokalnych produktów str. 90</p> <p>Targi pszczelarskie na Krajowej Wystawie Rolniczej w Częstochowie, towarzyszące Dożynkom Jasnogórskim</p>	<p>Jacek Lupa Broker Innowacji Śląski Ośrodek Doradztwa</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zmodyfikowana zostanie treść akapitu z rozdz. 4.2 Mocne strony pszczelarstwa – Promowanie lokalnych produktów:</p>

**Rolniczego
w Częstochowie**

„W ramach promowania pszczelarstwa i produktów pszczelich na terenie województwa organizowany jest szereg wydarzeń, m.in.: Dzień Miodu w skansenie w Chorzowie, Śląskie dni miodu w Pszczynie, Święto miodu w Wiśle, **Święto Miodu w powiecie żywieckim**, Ogólnopolska Pielgrzymka Pszczelarzy na Jasną Górę i Pszczelarska Konferencja Jasnogórska. Wydarzeniom tym towarzyszą prelekcje, wykłady, **targi (np. Targi pszczelarskie na Krajowej Wystawie Rolniczej w Częstochowie, towarzyszące Dożynkom Jasnogórskim)**, zajęcia dla dzieci o tematyce pszczelarskiej czy konkursy (**"Pasięka Roku", "Miód z Ziemi Żywieckiej", na pszczelarskie stoisko wystawiennicze w ramach Święta Miodu w powiecie żywieckim"**).

ZAMIAST:

W ramach promowania pszczelarstwa i produktów pszczelich na terenie województwa organizowany jest szereg wydarzeń, m.in.: Dzień Miodu w skansenie w Chorzowie, Śląskie dni miodu w Pszczynie, Święto miodu w Wiśle, Ogólnopolska Pielgrzymka Pszczelarzy na Jasną Górę i Pszczelarska Konferencja Jasnogórska. Wydarzeniom tym towarzyszą prelekcje, wykłady, zajęcia dla dzieci o tematyce pszczelarskiej czy konkursy. Uczestnicy mają możliwość spotkania się z pszczelarzami, degustacji i zakupu produktów pszczelich z lokalnych pasiek”

34.	<p>Dot. Lokalne inicjatywy i programy, str. 91</p> <p>Stałą współpracę i opiekę zapewnia Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie organizując kursy, szkolenia, konferencje, wyjazdy studyjne</p>	<p>Jacek Lupa Broker Innowacji Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona, do rozdz. 4.2 Mocne strony pszczelarstwa – Lokalne inicjatywy i programy zostanie dopisany akapit dotyczący Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Częstochowie: „Stałą współpracę i opiekę zapewnia Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie organizując kursy, szkolenia, konferencje, wyjazdy studyjne.”</p>
35.	<p>Dot. Wzrost zainteresowania pszczelarstwem i pszczołami, str. 109</p> <p>Ciągłą ofertę szkoleniową zapewnia Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie z oddziałami w Mikołowie i Bielsku-Białej oraz funkcjonujące we wszystkich powiatach ziemskich Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego</p>	<p>Jacek Lupa Broker Innowacji Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Akapit z rozdz. 4.4 Szanse – Wzrost zainteresowania pszczelarstwem i pszczołami zostanie zmodyfikowany „[...] Ciągłą ofertę szkoleniową zapewnia także Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie z oddziałami w Mikołowie i Bielsku-Białej oraz funkcjonujące we wszystkich powiatach ziemskich Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego. Dzięki szkoleniom, warsztatom i zajęciom edukacyjnym prowadzonym przez personel naukowy i wykwalifikowanych pracowników, pszczelarze mogą zwiększać swoje kompetencje i pogłębiać wiedzę.” ZAMIAST: „[...] Dzięki szkoleniom, warsztatom i zajęciom edukacyjnym prowadzonym</p>

				przez personel naukowy, pszczelarze mogą zwiększać swoje kompetencje i pogłębiać wiedzę.”
36.	Dot. Lokalne inicjatywy, str. 112 Przekazywana głównie przez ŚODR w Częstochowie	Jacek Lupa Broker Innowacji Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie	20.02.2023	Uwaga uwzględniona. Do rozdz. 4.2 Mocne strony pszczelarstwa – Lokalne inicjatywy i programy dopisano akapit dotyczący Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Częstochowie: „Stałą współpracę i opiekę zapewnia Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie organizując kursy, szkolenia, konferencje, wyjazdy studyjne.”
37.	Dot. Dużo małych pasiek, nad którymi nie ma kontroli. Niekorzystanie z możliwości dofinansowania - "też do braku ich dostępu do szkoleń organizowanych przez związki i stowarzyszenia" str. 113 Ale są też inne szkolenia organizowane dla wszystkich pszczelarzy, nie tylko zrzeszonych w związkach, a wynika to z ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego	Jacek Lupa Broker Innowacji Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie	20.02.2023	W trakcie warsztatów konsultacyjnych dot. kształtu <i>Wojewódzkiego programu ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> , które odbyły się 29 września 2022 r. na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach to sami pszczelarze (zwłaszcza ci młodszy lub posiadający niewielkie pasieki) wskazywali na brak dostępu do szkoleń. Jak sami wskazywali wynika to na przykład z chaosu informacyjnego panującego w związkach i stowarzyszeniach pszczelarskich, do których należą lub spowodowane jest to brakiem organizacji takich szkoleń. Wydaje się zatem, że oferta szkoleń organizowanych przez Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie prawdopodobnie do nich nie dociera. Ponadto, jeśli pszczelarze nie zrzeszają się w związkach i stowarzyszeniach, o czym także mówili w trakcie warsztatów na Uniwersytecie Śląskim, to ograniczają sobie sami dostęp do szkoleń.

38.	<p>Dot. Aktywizacja środowiska naukowego, str. 128</p> <p>W ramach ŚODR w Częstochowie funkcjonuje Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie na rzecz rolników i mieszkańców wiejskich (SIR), która współpracuje z nauką, głównie z instytucjami podległymi Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.</p>	<p>Jacek Lupa Broker Innowacji Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>W rozdz. 4.7 Wyzwania – Aktywizacja środowiska naukowego mowa jest o instytucjach naukowych na terenie województwa śląskiego. Instytucje te posiadają doskonałe zaplecze sprzętowe i pracowników naukowych o ogromnym zasobie wiedzy. <i>Wojewódzki program ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> dotyczy województwa śląskiego i to właśnie środowisko naukowe z tego regionu chcemy aktywizować do współpracy ze środowiskiem pszczelarskim.</p>
39.	<p>Dot. Zwiększenie atrakcyjności produktów pszczelich, str. 129</p> <p>Rola gospodarstw demonstracyjnych tworzącej się Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027</p>	<p>Jacek Lupa Broker Innowacji Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p><i>Wojewódzki program ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> dotyczy działań podjętych na poziomie województwa, a nie na poziomie krajowym. Powstanie gospodarstw demonstracyjnych może oczywiście zwiększyć atrakcyjność pszczelarstwa i lokalnych produktów pszczelich. Natomiast działania opisywane w <i>Wojewódzkim programie ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> dotyczą województwa.</p> <p>Sejmik Województwa Śląskiego uchwalił w 2016 r. <i>Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030</i>. Jednym z przedsięwzięć (P83) jest stworzenie regionalnego programu „szlakiem śląskich pasiek” promującego</p>

				<p>rozwój pszczelarstwa oraz produkty pszczelarskie. Ma ono swoje odzwierciedlenie w <i>Wojewódzkim programie ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> – cel C5. Zwiększenie konkurencyjności lokalnych/ regionalnych pszczelich produktów, przedsięwzięcie P24. Stworzenia regionalnego programu „szlakiem śląskich pasiek” promujący rozwój pszczelarstwa oraz produkty pszczelarskie.</p>
40.	<p>Dot. Potencjalne źródła finansowania Programu, Środki europejskie, str. 134</p> <p>Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027</p>	<p>Jacek Lupa Broker Innowacji Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Środki w ramach „Interwencji w sektorze pszczelarskim” prowadzonych od 2023 r. przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zostaną przyznane właśnie na podstawie „Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027”, który zatwierdziła Komisja Europejska.</p> <p>Projekt Planu Strategicznego rozdz. 5.2 Interwencje sektorowe, 5.2.1 API - Produkty pszczele opisuje wszystkie te działania, które podejmowane są w ramach „Interwencji w sektorze pszczelarskim” prowadzonych od 2023 r. przez ARMiR</p>

41.	Dot. Tab. 8 Potencjalne źródła finansowania..., str. 135 konieczne uzupełnienie o środki z PS dla WPR 2023-2027	<p style="text-align: center;">Jacek Lupa Broker Innowacji Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie</p>	<p style="text-align: center;">20.02.2023</p>	<p>Środki w ramach „Interwencji w sektorze pszczelarskim” prowadzonych od 2023 r. przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zostaną przyznane właśnie na podstawie „Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027”, który zatwierdziła Komisja Europejska.</p> <p>Projektu Planu Strategicznego rozdz. 5.2 Interwencje sektorowe, 5.2.1 API - Produkty pszczele opisuje wszystkie te działania, które podejmowane są w ramach „Interwencji w sektorze pszczelarskim” prowadzonych od 2023 r. przez ARMiR</p>
42.	Lasy Państwowe ustawowo wspierają polskie pszczelarstwo. Art. 27 ust 4. Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach stanowi, iż lokalizowanie pasiek w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa jest nieodpłatne.	<p style="text-align: center;">Hubert Wiśniewski Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach</p>	<p style="text-align: center;">20.02.2023</p>	<p>O istotnej roli Lasów Państwowych we wspieraniu owadów zapylających, również pszczół miodnych wspomniano w rozdz. 4.4. Szanse – wzrost areалу roślin miododajnych. W tym przeredagowanym fragmencie <i>Wojewódzkiego programu ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> wspomniano także o Programie ochrony owadów zapylających w ekosystemach leśnych oraz zarządzeniu nr 115 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 grudnia 2022 r.:</p> <p>„Istotną szansą poprawy bazy pokarmowej dla pszczół, ale także innych owadów zapylających jest zarządzenie nr 115 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 grudnia 2022 r.</p>

				<p>w sprawie zatwierdzenia do stosowania i użytku służbowego "Programu ochrony owadów zapylających w ekosystemach leśnych, ze szczególnym ukierunkowaniem pszczołowatych, realizowanego na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe". W ramach programu zalecane jest m.in. zakładanie kwiatnych ogrodów i łąk (między innymi przy osadach leśnych), budowanie hoteli dla dzikich zapylaczy czy ochrona ich naturalnych siedlisk (Czekońska i Szabla, 2020; Zarządzenie nr 115 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych).</p> <p>Do spisu literatury zostaną dodane pozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czekońska K., Szabla K., 2020. Ochrona owadów zapylających w ekosystemach leśnych. Wydawnictwo Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Kraków, str. 202. • Zarządzenie nr 115 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie zatwierdzenia "Programu ochrony owadów zapylających w ekosystemach leśnych, ze szczególnym ukierunkowaniem pszczołowatych, realizowanego na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe".
43.	W latach 2018 – 2019 Lasy Państwowe realizowały projekt rozwojowy pt. „Pszczoły wracają do lasu”, którego celem było opracowanie zasad i metod ochrony tej ważnej grupy owadów.	Hubert Wiśniewski Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach	20.02.2023	W <i>Wojewódzkim programie ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> oraz w szczególności rozdziale Rozdz. 4.2 Mocne strony pszczelarstwa - Lokalne inicjatywy i programy zostały opisane

	<p>Wszystkie założone cele projektu zostały zrealizowane, a wyniki przedstawione w monografii pt. „Ochrona owadów zapylających w ekosystemach leśnych”, pod redakcją naukową Krystyny Czekońskiej i Kazimierza Szabli, opublikowanej w 2020 r. przez Wydawnictwo Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Zarządzeniem nr 115 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 grudnia 2022 r. zatwierdzony został „Program ochrony owadów zapylających w ekosystemach leśnych, ze szczególnym ukierunkowaniem pszczołowych, realizowanego na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe”.</p>			<p>jedynie te inicjatywy i programy, które zostały sfinansowane przez środki wojewódzkie (np. pozyskane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach), a nie krajowe i/lub realizowane jedynie na terenie województwa śląskiego. Program „Pszczoły w lesie” swoim zasięgiem obejmuje całą Polskę i realizowany jest przez Lasy Państwowe.</p> <p>Z kolei o rezultatach przedmiotowego projektu w postaci monografii Czekońskiej i Szabli (2020) wspomniano w rozdz. 4.4. Szanse – wzrost areалу roślin miododajnych, a sama monografia i zarządzenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 grudnia 2022 w sprawie zatwierdzenia do stosowania i użytku służbowego "Programu ochrony owadów zapylających w ekosystemach leśnych, ze szczególnym ukierunkowaniem pszczołowych, realizowanego na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe" zostaną dodane do spisu literatury.</p>
<p>44.</p>	<p>Na terenie Nadleśnictwa Wisła funkcjonuje budynek edukacyjny gospodarstwa pszczelarskiego. Dzięki wsparciu finansowemu WFOŚiGW w Katowicach w 2022 r. obiekt został doposażony w materiały edukacyjne. Budynek składa się z dwóch części: edukacyjnej i gospodarczej. Obie części rozdzielone są przeszkloną szybą co umożliwia odwiedzającym obserwację pszczelarza podczas pracy przy pozyskiwaniu miodu z ramek, oraz maszyn i urządzeń wykorzystywanych w pasiece. Dział edukacyjny zawiera wystawę pod nazwą „owady zapylające” wraz</p>	<p>Hubert Wiśniewski Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>O istotnej roli Lasów Państwowych w edukacji na temat zapylaczy oraz o istnieniu gospodarstwa pasiecznego wspomniano w rozdz. 4.2 Mocne strony – Lokalne inicjatywy i programy:</p> <p>„Na terenie województwa wdrażane są również projekty edukacyjne ukierunkowane na ochronę pszczół i innych owadów zapylających, roślin miododajnych oraz promowanie</p>

	z modelami i produktami pszczelimi. W wydzielonym pomieszczeniu znajduje się pięć rodzin pszczelich, które w bezpieczny sposób można oglądać zza szyby. Prowadzone są akcje edukacyjne gdzie z bliska pokazywane jest życie rodziny pszczelej wraz ze składowymi częściami ula.			<p>pszczelarstwa. Przykładami takich przedsięwzięć mogą być: konkurs „Śląskie dla pszczół”, czy projekty edukacyjne finansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, a realizowane przez ośrodki edukacji ekologicznej (np. Pszczelarskie Centrum Edukacji Ekologicznej przy Domu Wiejskim w Kocierzu Rychwałdzkim), Lasy Państwowe (np. Gospodarstwo Pszczelarskie przy Szkółce Leśnej Wyrchzadeczka w Jaworzynce w Nadleśnictwa Wisła), organizacje pozarządowe (np. Żywiecczyzna Miodowa Kraina – zadanie realizowane przez Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie) czy związki i koła pszczelarskie”</p> <p>ZAMIAST:</p> <p>„Na terenie województwa wdrażane są również projekty edukacyjne ukierunkowane na ochronę pszczół i innych owadów zapylających, roślin miododajnych oraz promowanie pszczelarstwa. Przykładami takich przedsięwzięć mogą być: konkurs „Śląskie dla pszczół”, czy projekty edukacyjne finansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, a realizowane przez ośrodki edukacji ekologicznej, organizacje pozarządowe czy związki i koła pszczelarskie.”</p>
45.	Dot. Rozdział 4.7	<p>Dorota Twardzik Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Zarówno w rozdz. 4.7, jak i rozdz. 5 mowa jest jedynie o <u>rodzimych</u> gatunkach roślin miododajnych. Wspomniane gatunki lip to gatunki obce dla flory Polski.</p>
46.	Rozdział 5, C3 Poprawa, pod względem jakościowym i ilościowym, potencjalnych baz pożytkowych dla pszczoły miodnej			

<p>Prócz promocji gatunków miododajnych roślin należy również podjąć działania mające na celu rozpowszechnianie wiedzy na temat gatunków roślin (drzew, krzewów, pnączy, gatunków zielnych), których powinno się unikać/ ograniczyć wprowadzanie i rozprzestrzenianie w środowisku, z uwagi na ich możliwy negatywny wpływ na populacje owadów zapylających, w tym pszczoł (np. ze względu na wartości odżywcze pyłku, toksyczność, etc.).</p> <p>Tut. Dyrekcja już kilkakrotnie spotkała się z informacją, że nektar obcych dla Polskiej flory gatunków lip – lipy srebrzystej (lipy węgierskiej) oraz lipy długoogonkowej, jest uważany za szkodliwy dla pszczoł i trzmieli.</p> <p>P 15 Opracowanie rekomendacji dotyczących doboru rodzimych gatunków roślin, ze szczególnym uwzględnieniem terenów miast wraz z opracowaniem listy gatunków roślin, niewskazanych do wprowadzania w środowisko.</p>			<p>O istotnym znaczeniu nie tylko ilościowym, ale przede wszystkim jakościowym baz pokarmowych wspomniano w rozdz. 3 Współczesne zagrożenia dla pszczoł - Intensyfikacja rolnictwa oraz rozdz. 4.5 Zagrożenia - Uboga baza pokarmowa. Podkreślono znaczenie składu chemicznego pyłku kwiatowego w utrzymaniu prawidłowej kondycji rodziny pszczelej. Stąd też cel nr 3 w rozdz. 5. Wizja rozwoju pszczelarstwa podkreśla znaczenie jakościowe bazy pokarmowej:</p> <p>C3. Poprawa, pod względem jakościowym i ilościowym, potencjalnych baz pożytkowych dla pszczoły miodnej.</p> <p>Aby ułatwić wybór odpowiednich gatunków roślin miododajnych w ramach realizacji <i>Wojewódzkiego programu ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> zaplanowano opracowanie listy rodzimych roślin miododajnych dedykowanych dla różnych subregionów województwa (cel C3, kierunek działań K10 i K11, przedsięwzięcie P15). Jednocześnie to właśnie zakup tych gatunków roślin będzie dofinansowany (przedsięwzięcie P16).</p> <p>Zgodnie z uwagą zostanie zmienione brzmienie przedsięwzięcia P15: „P15. Opracowanie rekomendacji dotyczących doboru rodzimych gatunków roślin, ze szczególnym uwzględnieniem terenów miast wraz z opracowaniem listy gatunków roślin, niewskazanych do wprowadzania do środowiska” ZAMIAST:</p>
--	--	--	---

				„P15. Opracowanie rekomendacji dotyczących doboru rodzimych gatunków roślin, ze szczególnym uwzględnieniem terenów miast”
47.	Dot. Rozdział 4.1.3, Rozdział 4.7, Rozdział 5			
48.	<p>Pszczelarstwo na terenach leśnych z uwzględnieniem bartnictwa.</p> <p>Proponuję uzupełnienie Programu rozwoju pszczelarstwa o rozdział dotyczący wsparcia rozwoju tradycyjnego bartnictwa w lasach województwa śląskiego.</p>	<p>Dorota Twardzik Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>W trakcie warsztatów konsultacyjnych dot. kształtu <i>Wojewódzkiego programu ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i>, które odbyły się 29 września 2022 r. na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach poddano pod dyskusję postulat promowania i dofinansowania ze środków powstającego <i>Programu</i> tradycyjnego bartnictwa w lasach województwa śląskiego. Wszyscy uczestnicy warsztatów (przedstawiciele związków i stowarzyszeń pszczelarskich, inspektoratów weterynarii, nadleśnictw, ogrodów botanicznych, organizacji pozarządowych i naukowców) uznali jednogłośnie, że bartnictwo stanowi duże zagrożenie epidemiologiczne dla pszczół miodnych i innych owadów zapylających. Hodowla pszczół w kłodach bartnych ogranicza możliwość stosowania odpowiedniego monitoringu i leczenia chorób pszczół, a tym samym pszczoły hodowane w ten sposób są źródłem pasożytów, chorób wirusowych, bakteryjnych i pierwotniaków, które mogą infekować inne pszczoły miodne lub inne owady zapylające. Jak wskazują badania naukowe – przeniesienie pasożyta <i>Varroa destructor</i> czy zakażenie sporami <i>Nosema</i> sp. może skutkować poważnym osłabieniem rodzin trzmieli, włącznie z zamarciem całych rodzin. W niektórych krajach np. Wielkiej Brytanii odnotowano wymarcie całego gatunku trzmiela z powodu infekcji <i>Varroa</i></p>

				<i>destructor</i> i chorobami wirusowymi przenoszonymi przez tego pasożyta. Stąd też decyzja, aby nie uwzględniać w niniejszym programie bartnictwa.
49.	Dot. 5. Wizja rozwoju pszczelarstwa C5. Zwiększenie konkurencyjności lokalnych/regionalnych pszczelich produktów, Strona 133 P28. Organizacja szkoleń komputerowych dla pszczelarzy szczególnie dla grupy 60+	Jan Gogółka, Rafał Zając pszczelarze indywidualni	20.02.2023	Propozycja mieści się w zakresie przedsięwzięcia P27. Zostanie w tym punkcie dodany zapis dotyczący wykorzystania mediów społecznościowych w skutecznym promowaniu produktów. P27. Organizacja szkoleń dla pszczelarzy z marketingu i skutecznej sprzedaży, z uwzględnieniem mediów społecznościowych. ZAMIAST: P27. Organizacja szkoleń dla pszczelarzy z marketingu i skutecznej sprzedaży.
50.	Dot. 4.3. Słabe strony pszczelarstwa Wysokie koszty nabycia nowego sprzętu pszczelarskiego przez pszczelarzy, nieadekwatne do kosztów produkcji i pośrednictwa oferowanego sprzętu.	Jan Gogółka, Rafał Zając pszczelarze indywidualni	20.02.2023	Koszty nabycia nowego sprzętu pszczelarskiego są podobne na terenie całego kraju. Stąd nie mogą być wykazane jako słaba strona pszczelarstwa w województwie śląskim. Uwaga ta dotyczy poziomu ogólnokrajowego. Zachęcamy do korzystania z dofinansowań oferowanych dla pszczelarzy indywidualnych na zakup sprzętu.
51.	Dot. rozdz. 5. Wizja rozwoju pszczelarstwa; Tabela 7. P8. Winno być:	Andrzej Adamczyk Częstochowski Związek Pszczelarski	20.02.2023	Naukowcy od kilku lat stosują rozróżnienie na pasieki miejskie zlokalizowane na terenach miast oraz pasieki tradycyjne/wiejskie posadowione

	<p>Dofinansowanie szkoleń dotyczących higieny w pasiece dla pszczelarzy.</p>		<p>na terenach rolniczych. Podobnie badania naukowe dotyczą miodu miejskiego (z pasiek miejskich) oraz miodu z pasiek tradycyjnych. Nie ma zatem powodu, dla którego w niniejszym dokumencie nie można byłoby stosować podobnej terminologii.</p> <p>Hodowla pszczół w pasiekach miejskich różni się od tej prowadzonej na terenach podmiejskich czy rolniczych. Wynika to przede wszystkim z warunków panujących na terenach miast. Miasta cechują się wyższą temperaturą powietrza oraz mniejszymi jej wahaniami w trakcie doby. Pomiędzy budynkami powstają prądy powietrza, które mogą utrudnić lub ułatwić lot pszczół. W zależności od miasta mamy zwiększoną różnorodność bazy pokarmowej, a jej dostępność jest wydłużona, w porównaniu do terenów rolniczych. Wreszcie, miasto to teren z dużym ruchem ulicznym, emiterami zanieczyszczeń, co naraża pszczoły na kontakt z toksynami – bezpośrednio lub pośrednio poprzez spożyty pokarm. Mogą one osłabiać układ odpornościowy tych owadów. W konsekwencji pszczoły z pasiek miejskich tworzą często większe rodziny, sezon pszczelarski trwa dłużej, a inwazja pasożytów i chorób jest silniejsza. Ponadto, duże zagęszczenie rodzin pszczelich w centrach miast (głównie na dachach budynków) doprowadza do łatwego rozprzestrzeniania się pasożytów i chorób między rodzinami. Badania niemieckich naukowców z Berlina pokazują, że to właśnie w pasiekach miejskich pojawia się ogromny problem</p>
--	--	--	---

				z rozprzestrzenianiem się Zgnilca amerykańskiego. Doświadczenia naukowców z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach pokazują, że zwalczanie pasożyta <i>Varroa destructor</i> w pasiekach miejskich jest znacząco utrudnione, jeśli inni pszczelarze miejscy nie podejmują podobnych zabiegów w tym samym terminie.
52.	Dot. P14. Nowe brzmienie: Wprowadzić system konieczności zaciągania opinii dla planów zakładania pasiek w centrach miast np od zespołu PLW + Organizacja pszczelarska			Zadaniem <i>Wojewódzkiego programu ochrony i rozwoju pszczelarstwa do roku 2030</i> nie jest tworzenie nowych aktów prawnych, a wspieranie pszczelarstwa i dobrostanu pszczół na terenie województwa.
53.	Dot. Dodać P14-a lub przesunąć numerację Wprowadzić wymianę informacji między PLW a Gminą w sprawie posadowionych pasiek i monitorowanie pasiek wędrownych pod kątem ich legalnego ustawienia i właściwego oznaczenia – wnioski kierować do Organizacji Pszczelarskich, które podejmą działania wynikające z kodeksu dobrych praktyk pszczelarskich.	Andrzej Adamczyk Częstochowski Związek Pszczelarski	20.02.2023	Zaproponowane zmiany w przepisach dotyczą prawa m.in. na poziomie krajowym, a propozycje zmian prawnych powinny zostać sformułowane przez związki i stowarzyszenia pszczelarskie, a następnie przesłane do odpowiedniego ministerstwa. Możliwość zakładania pasiek w miastach, a także wskazania konkretnych lokalizacji wyłączonych z możliwości hodowli pszczół ustalane są indywidualnie przez gminy w Regulaminach utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.
54.	Dot. str. 129. Ostatni akapit dot. rozdrobnienia oferty świąt i festiwali miodu. Organizacja wojewódzkiego Święta Miodu oraz organizacja lokalnych Świąt pszczelarskich w poszczególnych regionach/powiatach, w tym	Rafał Kastelik Stowarzyszenie „Beskidzkie Trutnie”	20.02.2023	Uwaga uwzględniona.. "Także stworzenie możliwości dofinansowania organizacji lokalnych świąt i festiwali miodu wybranych w wyniku konkursów organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego mogłoby zwiększyć różnorodność

	<p>możliwość uzyskania dofinansowania na organizację przedsięwzięć z budżetu Województwa Śląskiego.</p>			<p>oferowanych form atrakcji dla odwiedzających, a tym samym pozytywnie wpłynąć na promocję pasiek i lokalnych produktów".</p> <p>ZAMIAST: "Ze względu na duże rozdrobnienie oferty świąt i festiwali miodu, w tym duże zróżnicowanie oferowanych form atrakcji dla odwiedzających stworzenie jednego wojewódzkiego święta miodu zgodnie z wysokimi standardami jakościowymi oferowanych atrakcji byłoby dobrze widziane. Święto to przede wszystkim skupiałoby się na dwóch aspektach – promocji pasiek i produktów lokalnych oraz zajęć edukacyjnych dotyczących znaczenie pszczół, właściwościach produktów pszczelich, itd."</p> <p>„P23.W ramach konkursów organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego możliwość dofinansowania lokalnych imprez i świąt promujących pszczelarstwo na terenie województwa.”</p> <p>ZAMIAST „P23. Stworzenie i dofinansowanie cyklicznego wydarzenia organizowanego co roku w innej gminie województwa – Wojewódzkiego Święta Pszczół/Miodu o charakterze promującym pszczelarstwo i produkty pszczele. Wydarzeniu będą towarzyszyć zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży, wykłady o właściwościach zdrowotnych produktów pszczelich dla dorosłych, sprzedaż regionalnych produktów pszczelich.”</p>
--	---	--	--	---

<p>55.</p>	<p>Dot. str. 91</p> <p>Do działań edukacyjnych na terenie województwa należy dopisać Pszczelarskie Centrum Edukacji Ekologicznej przy Domu Wiejskim w Kocierzu Rychwałdzkim prowadzone przez Stowarzyszenie Beskidzkie Trutnie</p>	<p>Rafał Kastelik Stowarzyszenie „Beskidzkie Trutnie”</p>	<p>20.02.2023</p>	<p>Uwaga została uwzględniona. Centrum Edukacji Ekologicznej przy Domu Wiejskim w Kocierzu Rychwałdzkim zostanie wymienione jako przykład takiego centrum edukacji w województwie śląskim:</p> <p>„Przykładami takich przedsięwzięć mogą być: konkurs „Śląskie dla pszczół”, czy projekty edukacyjne finansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, a realizowane przez ośrodki edukacji ekologicznej (np. Pszczelarskie Centrum Edukacji Ekologicznej przy Domu Wiejskim w Kocierzu Rychwałdzkim), organizacje pozarządowe (np. Żywiecczyzna Miodowa Kraina – zadanie realizowane przez Beskidzkie Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Kształcenia Ludności w Rychwałdzie) czy związki i koła pszczelarskie.”</p> <p>ZAMIAST:</p> <p>„Przykładami takich przedsięwzięć mogą być: konkurs „Śląskie dla pszczół”, czy projekty edukacyjne finansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, a realizowane przez ośrodki edukacji ekologicznej, organizacje pozarządowe czy związki i koła pszczelarskie.”</p>
-------------------	--	--	--------------------------	--